«جوان» الزامات و آثار تغییر نظام ارزیابی شرکت‌ها را بررسی می‌کند

هوای تازه کسب‌وکارهای دانش‌بنیان

تغییر نظام ارزیابی شرکت‌های دانش‌بنیان بستری برای هدفمندسازی مشوق‌های حمایتی مبتنی بر رشد و توسعه است

وحید عظیم‌نیا
دبیر گروه اقتصاد

شرکت‌های دانش‌بنیان که اغلب با شدت بالای فناوری و نوآوری مشخص می‌شوند، به طور فزاینده‌ای به عنوان نیروی محرکه اقتصادهای صنعتی مدرن دیده می‌شوند و موتور اصلی تحقیق و توسعه صنعتی و توسعه زنجیره ارزش نیز در دستان توانمند اکوسیستم علم و فناوری و همچنین شرکت‌های دانش‌بنیان است. با درک این موضوع، بسیاری از دولت‌ها نظام‌های حمایتی را برای تقویت رشد و توسعه این اکوسیستم مهم اقتصادی در جهت شکل‌گیری یک اکوسیستم توانمند در حوزه تحقیق و توسعه صنعتی ایجاد کرده‌اند. در صفحه پیش‌رو به بررسی این موضوع پرداخته‌ایم.

نظام‌های ارزیابی و حمایتی سنتی شرکت‌های دانش‌بنیان اغلب در ایجاد انگیزه برای رشد و توسعه مستمر پس از استقرار اولیه شکست می‌خورند و تنها با سختگیری اولیه در ورود و رهاسازی شرکت‌ها در تداوم راه، به یک نظام حداقلی و بسیار ضعیف از اکوسیستم علم و فناوری کشور دست می‌یابند و تغییرات مهم در زمینه اصلاح نظام ارزیابی و استقرار نظام جدید ارزیابی و حمایتی از شرکت‌های دانش‌بنیان به جای نظارت اولیه با سختگیری فراوان به سمت نظارت پسینی مستمر حرکت می‌کنند و در این مسیر با ایجاد انگیزه رشد در جهت هدفمندسازی مشوق‌های حمایتی مبتنی‌بر رشد و توسعه به ایجاد یک سازوکار مهم انگیزشی برای شرکت‌های دانش‌بنیان در جهت نیل به هدف اصلی یعنی تبدیل شدن به بازوی اصلی تحقیق و توسعه صنعتی می‌پردازند.

یکی از مهم‌ترین اقدامات تحولی در توسعه صنعتی کشور، رویکرد جدید معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست‌جمهوری مبتنی بر تغییر وظایف اکوسیستم علم و فناوری کشور به عنوان بازوی اصلی توسعه فناوری و تکمیل زنجیره ارزش صنعتی بوده است. در همین رابطه نیز قانون مهمی در مجلس به تصویب رسید و اخیراً نیز در زمینه افزایش تسهیل‌گذار به این فضای مهم مورد نیاز صنعت کشور در جهت بومی‌سازی و توسعه فناوری کشور، در برنامه هفتم توسعه بخش علم و فناوری کشور با محوریت شرکت‌های دانش‌بنیان عهده‌دار اصلی مسئله ارتباط صنعت و دانشگاه و همچنین توسعه فناوری در صنعت شدند. در همین رابطه باید با توجه به ابزارهای در اختیار قرار داده شده در نظامات قانونی جدید نظیر اعتبار مالیاتی تحقیق و توسعه یا سازوکار بومی‌سازی تجهیزات و فرآیندهای راهبردی صنعتی در جهت رشد و نمو اکوسیستم علم و فناوری کشور مورد استفاده قرار گیرد. این در حالی است که نظام ارزیابی، پشتیبانی و حمایتی از شرکت‌های دانش‌بنیان مبتنی بر قوانین جدید پایه‌گذاری نشده است و نیازمند تعریف سازوکار جدید ارزیابی و حمایتی و گذار از ارزیابی پیشینی و سنتی قبلی هستیم تا شرکت‌های دانش‌بنیان را برای نقش‌پذیری جدید در اقتصاد کشور آماده کنیم.

چنین نظام ارزیابی سنتی و پیشینی دارای چندین چالش بزرگ است که اولاً، نمی‌تواند انگیزه‌ای برای رشد و توسعه مستمر ایجاد کند، زیرا همه حمایت‌ها از بدو ورود در اختیارش است و ابزارهای جدید نیز برای اعطای حمایت به شرکت‌ها تعبیه نشده است. ثانیاً، برای ورود این شرکت‌ها در بازارهای صنعتی به عنوان بازوی تحقیق و توسعه به هیچ وجه آماده‌سازی لازم صورت نگرفته است و دسته‌بندی غلط و مشکلات ورود به اکوسیستم علم و فناوری، شرکت‌های دانش‌بنیان را نیز با مشکل مواجه کرده بود که انگیزه لازم را برای رشد و نوآوری و همچنین رقابت بیشتر در این نظام ارزیابی پیشینی وجود نداشت.

از همین رو منطق قبلی در سختگیری در ارزیابی ورود شرکت‌ها به اکوسیستم دانش‌بنیان و رها شدن شرکت پس از ارزیابی اولیه و اطلاق نام دانش‌بنیان بر شرکت مذکور به طور کلی در شرایط جدید بدون کاربرد شده و نظام ارزیابی جدید مبتنی بر ایجاد نظام انگیزشی جدید در جهت توسعه و نوآوری بیشتر در راستای تبدیل شدن به یک شرکت دانش‌بنیان فناور آماده حضور در صنعت به عنوان بازوی اصلی تحقیق و توسعه است.

■ تسهیل ورود به اکوسیستم دانش‌بنیان

نظام ارزیابی، پشتیبانی و حمایتی جدید یک تغییر پارادایم در نحوه حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان را پیشنهاد می‌کند. این نظام به جای تمرکز بر مرحله تأسیس اولیه، سطح پشتیبانی را به رشد و توسعه مستمر شرکت مرتبط می‌کند.

هرچه یک شرکت بیشتر رشد کند و توسعه یابد، حمایت بیشتری دریافت می‌کند. این یک انگیزه قوی برای این شرکت‌ها برای نوآوری، بهبود و گسترش مداوم فعالیت‌های خود ایجاد می‌کند. همچنین آنها را تشویق می‌کند تا فناوری‌ها و نوآوری‌های خود را توسعه دهند و تجاری‌سازی کنند و ورود آنها در بازارهای صنعتی به عنوان محورهای اصلی تحقیق و توسعه صنعتی را تقویت کنند.

نظام ارزیابی، پشتیبانی و حمایتی جدید همچنین شامل یک سازوکار نظارت پسینی مستمر است. این سازوکار جدید امکان ارزیابی مستمر شرکت و حرکت آن در مسیر رشد منحصر به فرد آن شرکت را فراهم می‌کند. با پیوند دادن حمایت‌ها و پشتیبانی‌ها به مسیر رشد شرکت، نظامی پویا و پاسخگو ایجاد می‌کند که با نیازها و عملکرد شرکت نیز سازگار است.

استقرار نظام ارزیابی، پشتیبانی و حمایتی جدید

مینا مهرنوش
کارشناس اقتصادی

> آیین‌نامه ارزیابی و حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان مصوب معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست‌جمهوری یک ضرورت مهم در جهت توسعه نقش شرکت‌های دانش‌بنیان در اقتصاد است که می‌تواند به ارتقای اکوسیستم دانش‌بنیان کشور کمک کند

از شرکت‌های دانش‌بنیان چندین مزیت و پیامد کلیدی دارد:

ترویج رشد و توسعه مستمر: با گره زدن حمایت به رشد و توسعه شرکت، نظام جدید مشوق نوآوری و بهبود مستمر است. این می‌تواند منجر به ایجاد شرکت‌های بالغ‌تر و رقابتی‌تر شود که مجهزتر به رشد در بازارهای صنعتی و کمک به اقتصاد هستند.

تسهیل ورود به بازار و رقابت پذیری: نظام جدید شرکت‌های دانش‌بنیان را تشویق به توسعه و تجاری‌سازی فناوری‌ها و نوآوری‌های خود می‌کند. این نه تنها ادغام آنها در بازارهای صنعتی را تسهیل می‌کند، بلکه به ایجاد بازارهای جدید و افزایش رقابت کمک می‌نماید.

تقویت اکوسیستم اقتصاد دانش‌بنیان به عنوان بازوی اصلی تحقیق و توسعه صنعتی: با تقویت رشد و توسعه شرکت‌های دانش‌بنیان، نظام جدید می‌تواند به توسعه اکوسیستم اقتصاد دانش‌بنیان پویاتر کمک کند. این نه تنها به نفع خود شرکت‌هاست، بلکه برای کل اقتصاد نیز مفید است. ایجاد پویایی در اقتصاد نظام جدید با مکانیسم نظارت مستمر و سطوح حمایتی تطبیقی می‌تواند پویایی بیشتری در اقتصاد و محیط اقتصادی پاسخگوتر و سازگارتر را ایجاد کند که برای مقابله با چالش‌ها و فرصت‌های اقتصاد مدرن مجهزتر باشد.

در ادامه پیرامون اهمیت تغییر نظام ارزیابی شرکت‌های دانش‌بنیان با هدفمندسازی مشوق‌های حمایتی مبتنی بر رشد و توسعه با دو نفر از کارشناسان حوزه علم و فناوری کشور به گفت‌وگو پرداختیم که در ادامه می‌خوانید.

■ ایجاد سازوکار انگیزشی در جهت توسعه

مینا مهرنوش، کارشناس اقتصادی با اشاره به این موضوع که لازم بود با توجه به تحولات اقتصاد دانش‌بنیان در کشورمان بازنگری‌ای در نحوه ارزیابی و برخورد با شرکت‌های دانش‌بنیان داشته باشیم، تصریح می‌کند: «شرکت‌های دانش‌بنیان فقط در حوزه تکنولوژی و بخش فنی شرکت‌ها مطرح نیستند و جوانب مختلفی دارند. این امر می‌تواند در فرآیندهای بازاریابی، فروش، مسائل حقوقی، مالی، سرمایه گذاری و دیگر موارد مطرح باشد. بنابراین با توجه به اهمیت تحول بزرگی که در اکوسیستم علم و فناوری کشور به دنبالش هستیم باید نظام ارزیابی شرکت‌های دانش‌بنیان نیز اصلاح می‌شد.»

وی در ادامه می‌گوید: «آیین نامه ارزیابی و حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان مصوب معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست‌جمهوری یک ضرورت مهم در جهت توسعه نقش شرکت‌های دانش‌بنیان در اقتصاد است که می‌تواند به ارتقای اکوسیستم دانش‌بنیان کشور کمک کند.»

به گفته این کارشناس اقتصادی، اینکه صدور مجوز برای دانش‌بنیان‌های نوپا را در آیین نامه جدید به مبادی مانند پارک‌های علمی و فناوری و ستادهای توسعه‌ای سپرده‌ایم، اقدام درستی است.

وی می‌افزاید: «این مبادی‌ها از نزدیک با دانش‌بنیان‌ها در ارتباط هستند و می‌توانند بهتر موضوع صدور مجوز برای دانش‌بنیان‌های جدید را پیش ببرند. از طرف دیگر، این اقدام باعث می‌شود از مسئولیت معاونت کاسته شود و بیشتر بر امور شرکت‌های بزرگ تمرکز کند.»

مهرنوش خاطرنشان می‌کند: «ضمن تسهیل مجوزدهی به دانش‌بنیان‌ها و سپردن این امر به مبادی مورد نظر، حتماً باید درباره نظارت‌های پسینی بر عملکرد مجوزدهی این نهادها هم چاره اندیشی کنیم تا بستر برای سوءاستفاده برخی افراد فراهم نشود.»

علی پاشایی بیدار
کارشناس حوزه علم و فناوری

> با استقرار نظام جدید ارزیابی و حمایتی از شرکت‌های دانش‌بنیان به جای نظارت‌های پیشینی با انواع و اقسام سختگیری‌ها، به سمت نظارت پسینی مستمر رفته‌ایم و مشوق‌ها نیز هدفمند به سمت رشد و توسعه شرکت‌های دانش‌بنیان تغییر کرده‌اند

این فعال کسب و کار در کشور می‌گوید: «اقداماتی که در آیین نامه جدید ارزیابی و حمایت از دانش‌بنیان‌ها صورت گرفته است، مثبت ارزیابی می‌شود. هر چقدر بتوانیم امور مربوط به شرکت‌های دانش‌بنیان را تسهیل کنیم، بهتر است. موضوع مهم این است که در مرحله اجرا این آیین نامه به درستی پیش برود و فضای خوبی برای فعالیت دانش‌بنیان‌ها ایجاد کنیم.»

به گفته این کارشناس اقتصادی، در نظام قبلی دانش‌بنیانی کشور به جای اینکه یک مدل تجارتی صحیح در اختیار شرکت‌های دانش‌بنیان قرار دهیم و به آنها کمک کنیم که کارشان را شروع کنند و بازاریابی داشته باشند، به دنبال بازرسی و ارزیابی بودیم.

مهرنوش در پایان می‌افزاید: «موضوع دیگری که در آیین نامه به چشم می‌خورد این است که دانش‌بنیان‌ها به سه سطح نوپا، نوآور و فناور تقسیم شده‌اند. شرکت‌های نوپا و نوآور طی مدت زمان خاصی باید خود را به سطح بالاتر برسانند تا بتوانند در گردونه دانش‌بنیانی باقی بمانند و از حمایت‌ها بهره‌مند شوند. این زمانمند کردن رشد دانش‌بنیان‌ها اتفاق مثبتی است. حمایت‌ها در نظام جدید ارزیابی و حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان منوط به توسعه و رشد شرکت شده است و از طرفی نیز این حمایت‌ها زمانمند هستند و بدین ترتیب نظام جدید حمایتی یک فضا و رویکرد تعاملی برد- برد و انگیزشی برای شرکت‌های دانش‌بنیان در جهت توسعه به سمت تبدیل شدن به هاب توسعه فناوری صنعتی فراهم کرده‌است.»

■ مهره اصلی تحقیق و توسعه صنعت

علی پاشایی بیدار، کارشناس حوزه علم و فناوری با اشاره به اهمیت سازوکار جدید حمایتی از شرکت‌های دانش‌بنیان می‌گوید: «تحول مهمی که در نظام ارزیابی شرکت‌های دانش‌بنیان شاهد هستیم، این است که امور مربوط به شرکت‌های نوپا که حدود ۸۰ درصد از دانش‌بنیان‌ها را در کشورمان شامل می‌شوند، به مبادی سپرده شده است. به این ترتیب، از مسئولیت معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری به این لحاظ کاسته شده است. بر اساس میزان فروش، ایده و نوآوری و شاخص‌های دیگر شرکت‌های دانش‌بنیان نوپا شناسایی می‌شوند و کارهایشان رصد می‌شود. فرآیند رشد و شناسایی و ارزیابی آنها از سوی مبادی در نظر گرفته شده شامل پارک‌های علمی و فناوری و ستادهای علم و فناوری معاونت پیگیری می‌شود.

وی با اشاره به نظام ارزیابی قبلی و چالش‌های موجود در نظام پیشینی می‌افزاید: «قبلاً در نظام ارزیابی و حمایتی قبلی، ارزیابی شرکت‌های دانش‌بنیان به صورت مقطعی و بر اساس یک شاخص محدود مبنی بر پیچیدگی فناوری انجام می‌گرفت و در یک روند مداوم پیگیری نمی‌شد. اما الان یک مسیر رشد برای شرکت‌ها در نظر گرفته‌ایم و نظام حمایت‌ها هم بر همین اساس است. در نظام جدید ارزیابی و حمایت از دانش‌بنیان‌ها، شرکت‌ها ترغیب می‌شوند خود را از یک مرحله به مرحله بعدی برسانند و از حمایت‌های بیشتری بهره‌مند شوند. به این ترتیب، حمایت‌ها مشروط و مدت‌دار شده است، زیرا مثلاً شرکت‌های نوپا حداکثر سه سال می‌توانند در این مرحله بمانند و باید به سمت نوآور شدن حرکت کنند.»

این کارشناس حوزه علم و فناوری در پایان می‌گوید: «با رویکرد جدید، شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان به عنوان بازوهای رشد و توسعه مطرح می‌شوند که با نظام جدید ارزیابی، با ارائه بستر مناسب برای فعالیت آنها و ارائه حمایت‌های هدفمند به آنها زمینه برای بهره‌برداری از ظرفیت‌های این شرکت‌ها و مؤسسات فراهم می‌شود. با استقرار نظام جدید ارزیابی و حمایتی از شرکت‌های دانش‌بنیان به جای نظارت‌های پیشینی با انواع و اقسام سختگیری‌ها، به سمت نظارت پسینی مستمر رفته‌ایم و مشوق‌ها نیز هدفمند به سمت رشد و توسعه شرکت‌های دانش‌بنیان تغییر کرده‌اند تا بتوانیم به سمت اکوسیستم ایده‌آل علم و فناوری کشور حرکت کنیم که هدف اصلی آن ایجاد شرکت‌های توانمند دانش‌بنیان برای حضور در صنعت برای تبدیل شدن به مهره اصلی تحقیق و توسعه در صنعت است.»

■ جمع‌بندی

به‌نظر می‌رسد نظام ارزیابی، پشتیبانی و حمایتی جدید نشان دهنده پیشرفت قابل توجهی نسبت به نظام‌های پشتیبانی سنتی برای شرکت‌های دانش‌بنیان است. با گره زدن حمایت‌ها به رشد و توسعه مستمر این شرکت‌ها می‌تواند اکوسیستم اقتصاد دانش‌بنیان پویاتر گردد و همین نظام حمایتی جدید موجب تقویت آن شود و در نهایت باعث رشد و توسعه اقتصادی و صنعتی کشور با تأمین نیاز فناورانه صنعت از طریق اکوسیستم جدید علم و فناوری کشور شود. نظام ارزیابی، پشتیبانی و حمایتی جدید گامی امیدوارکننده در جهت استفاده از پتانسیل کامل شرکت‌های دانش‌بنیان به نفع اقتصاد و جامعه است.

حمایت به شرط توسعه جدیدترین ابزار انگیزشی برای اکوسیستم علم و فناوری کشور

رشد و توسعه شرکت‌های دانش‌بنیان نقشی حیاتی در تقویت نوآوری، پیشبرد رشد اقتصادی و افزایش رقابت در بازارهای جهانی از طریق توسعه فناوری در صنایع را ایفا می‌کند. با درک اهمیت حضور این شرکت‌ها در فرآیند تحقیق و توسعه صنعتی، نیاز به ایجاد یک سیستم ارزیابی حمایتی جدید است که به طور مؤثر رشد و توسعه شرکت‌های دانش‌بنیان در تحقق این نقش مهم در صنعت را ارتقا دهد. در ادامه نیز به بررسی اهمیت اصلاح نظام ارزیابی و ایجاد سیستم حمایتی جدید از شرکت‌های دانش‌بنیان با تمرکز بر مزایای پیوند صنعت و جامعه، تقویت پیشرفت فناوری و ارتقای توسعه کلی اکوسیستم اقتصاد دانش‌بنیان می‌پردازیم.

■ تسهیل ارتباط صنعت با دانشگاه با تسهیل ورود شرکت‌ها به اکوسیستم اقتصاد دانش‌بنیان

نظام جدید ارزیابی و حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان با هدف پر کردن شکاف بین شرکت‌های دانش‌بنیان نیاز صنایع کشور است. با ورود این شرکت‌ها در بخش‌های مختلف فناوری صنعتی، جامعه گسترده‌تر می‌تواند از پیشرفت‌های تکنولوژیکی و راه‌حل‌های نوآورانه آنها بهره‌مند شود. این ارتباط انتقال دانش، همکاری و انتشار ایده‌ها را تسهیل و یک رابطه همزیستی بین صنعت و شرکت‌های دانش‌بنیان را تقویت می‌کند. بنابراین تسهیل ورود شرکت‌ها به اکوسیستم اقتصاد دانش‌بنیان موجب تسهیل ارتباط صنعت با دانشگاه نیز خواهد شد.

■ درگیری بیشتر با نوآوری و فناوری‌های مرزی

شرکت‌های دانش‌بنیان در خط مقدم نوآوری‌های فناوری قرار دارند. نظام جدید ارزیابی و حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان اهمیت استفاده از قابلیت‌های تکنولوژیکی آنها را برای منافع اجتماعی و اقتصادی تشخیص می‌دهد. شرکت‌های دانش‌بنیان با ارائه پشتیبانی متناسب با مسیر رشد خود، می‌توانند فناوری‌های خود را بیشتر توسعه دهند و به پیشرفت کلی فناوری در کشور کمک کنند. این موضوع به نوبه خود، رقابت‌پذیری اکوسیستم اقتصاد مبتنی بر دانش را در مقیاس جهانی افزایش می‌دهد و سطح درگیری بیشتری بین شرکت‌های دانش‌بنیان و استفاده از فناوری‌های مرزی و جریان اصلی مورد نیاز صنایع را ایجاد خواهد کرد.

یکی دیگر از جنبه‌های محوری نظام جدید ارزیابی و حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان، ایجاد مسیر رشد برای شرکت‌های دانش‌بنیان است. این مسیر شرکت‌ها را به سمت دستیابی به بلوغ در نوآوری و ورود موفقیت آمیز به بازارهای صنعتی هدایت می‌کند. این سیستم با تعیین اهداف رشد واضح و ارائه پشتیبانی بر این اساس تضمین می‌کند که شرکت‌های دانش‌بنیان برای عبور از چالش‌های ایجاد بازار و رقابت به خوبی مجهز هستند.

برخلاف نظام ارزیابی قبلی که اغلب در مرحله اولیه راکد بود، نظام جدید ارزیابی و حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان جدید بر نظارت و حمایت مستمر در طول مسیر رشد شرکت‌های دانش‌بنیان تأکید دارد. این رویکرد پویا تصدیق می‌کند که رشد یک فرآیند مداوم است و نیاز به حمایت پایدار دارد. با ارائه کمک بر اساس مسیر رشد، این سیستم یک اقتصاد پر رونق و پویا را ترویج می‌کند. همچنین نظام جدید ارزیابی و حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان به پویایی اقتصادی در کشور کمک می‌کند. این نظام جدید ارزیابی و حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان با پرورش شرکت‌های دانش‌بنیان و امکان رشد آنها، اشتغالزایی، جذب سرمایه‌گذاری و پرورش فرهنگ نوآوری و کارآفرینی را تحریک می‌کند. این سیاست نیز به نوبه خود رشد اقتصادی و انعطاف‌پذیری را تقویت و موقعیت مطلوبی را برای کشور در بازار جهانی ایجاد می‌کند.

■ جمع‌بندی

جایگزینی نظام ارزیابی و حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان با چارچوب ارزیابی و پشتیبانی جدید برای ارتقای توسعه و رشد آنها ضروری است. با اتصال صنعت و جامعه، بهره‌گیری از فناوری و نوآوری و ارائه حمایت مستمر بر اساس مسیرهای رشد، شرکت‌های دانش‌بنیان می‌توانند شکوفا شوند و سهم قابل توجهی در اکوسیستم اقتصاد دانش‌بنیان داشته باشند. اجرای یک سیستم حمایتی مؤثر نه تنها به نفع این شرکت‌هاست، بلکه پویایی و رقابت اقتصادی را در مقیاس وسیع‌تر تقویت می‌کند.

سازوکار حمایتی جدید از شرکت‌های دانش‌بنیان به رشد و پویایی بیشتر می‌انجامد

یک عضو کمیسیون اجتماعی مجلس معتقد است در نظام قبلی حمایتی، تنها عبور از سد مجوزهای ابتدایی مطرح بود و بعد از آن در مسیر توسعه قرار گرفتن شرکت هیچ تأثیری در تقویت حمایت‌ها نداشت ولی در نظام جدید ارزیابی، پشتیبانی و حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان، این مسئله به خوبی حل شده و حمایت مشروط به رشد و توسعه شرکت‌های دانش‌بنیان شده که یک سازوکار موفق حمایتی است.

سازوکار قبلی نظام ارزیابی و حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان با چالش‌های متعددی روبه‌رو بوده است و نبود سازوکار صحیح در زمینه رشد شرکت‌های دانش‌بنیان و عدم هماهنگی دسته‌بندی شرکت‌ها مبتنی بر نقش کلیدی اکوسیستم علم و فناوری کشور در جهت توسعه فناوری و بومی‌سازی تکنولوژیک صنعت از دیگر معایب سازوکار پیشینی نظام ارزیابی شرکت‌های دانش‌بنیان بوده است. معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست‌جمهوری در تازه‌ترین اقدام تحولی خود به سمت جایگزین کردن نظام جدید ارزیابی و حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان حرکت کرده است.

نظام ارزیابی جدید، معیارها و شاخص‌های عملکردی روشنی را برای ارزیابی رشد و توسعه شرکت‌های دانش بنیان ایجاد کرده است که اولاً ورود شرکت‌ها به اکوسیستم اقتصاد دانش‌بنیان را تسهیل خواهد کرد و ثانیاً مسئله رشد و توسعه و عدم سکون شرکت‌های دانش‌بنیان را با ایجاد یک نظام حمایتی متناسب با مسیر رشد هر یک از این شرکت‌ها حل کرده است تا شرکت‌ها به جای سکون، به سمت پویایی و رشد بیشتر حرکت کنند.

علی بابایی کارنامی، عضو کمیسیون اجتماعی مجلس در گفت‌وگو با «جوان» با اشاره به لزوم ایجاد تحولات در نظام ارزیابی شرکت‌های دانش‌بنیان با توجه به نقش محوری این شرکت‌ها در بومی‌سازی فناوری در شرایط تحریم گفت: باید سازوکار ارزیابی و حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان با توجه به تغییرات اکوسیستم اقتصاد دانش‌بنیان و نقش جدید و محوری این شرکت‌ها در توسعه و بومی‌سازی فناوری در شرایط تحریم ورود فناوری به کشور تغییر می‌کرد که از همین رو نیز معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست‌جمهوری در یک آیین‌نامه جدید، نظام ارزیابی و حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان را تغییر داده است و به سمت رشد بیشتر اقتصاد دانش‌بنیان و تسهیل ورود شرکت‌ها به این حوزه قدم برداشته است.

علی بابایی کارنامی
عضو کمیسیون اجتماعی مجلس

این عضو کمیسیون اجتماعی مجلس در رابطه با اهمیت تغییرات مذکور در جهت تحقق رشد بخش علم و فناوری کشور افزود: یکی از مهم‌ترین بخش‌ها در جهت رسیدن به رشد اقتصادی بالا و همچنین درونی‌سازی فناوری مورد نیاز صنعت همین بخش اکوسیستم علم و فناوری کشور و شرکت‌های توانمند دانش‌بنیان هستند که باید محور اصلی تحول فناوری در صنعت باشند. تا پیش از این مسئله ورود شرکت‌ها به اکوسیستم اقتصاد دانش‌بنیان به دلیل نبود معیارها و سنجش‌های مناسب به یک گره بزرگ بر سر راه این تحول تبدیل شده بود ولی حالا علاوه بر حذف نظارت اولیه پیشینی و غیرکاربردی و سخت، نظارت مستمر پسینی جایگزین آن شده است که موجب رشد و توسعه توانمندی شرکت‌های دانش‌بنیان خواهد شد و زمینه تحول تکنولوژیک صنعت را نیز فراهم خواهد کرد، زیرا مبتنی شدن حمایت‌ها طبق مسیر رشد طی شده شرکت‌ها و ترغیب شرکت‌ها به رشد و توسعه بیشتر در مسیر مورد نظر برای تحقق توسعه فناوری صنعتی، خود یک نظام ایده‌آل است که در جهت قانون مهم مصوب مجلس در زمینه جهش تولید دانش‌بنیانی کشور است که زمینه رشد اقتصادی و شکوفایی شرکت‌های دانش‌بنیان را نیز ایجاد خواهد کرد.

این نماینده مجلس در ادامه به مسئله سازوکار حمایتی جدید پرداخت و گفت: در نظام قبلی حمایتی، تنها عبور از سد مجوزهای ابتدایی مطرح بود و بعد از آن در مسیر توسعه قرار گرفتن شرکت هیچ تأثیری در تقویت حمایت‌ها نداشت ولی در نظام جدید ارزیابی، پشتیبانی و حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان، این مسئله به خوبی حل و حمایت‌ها مشروط به رشد و توسعه شرکت‌های دانش‌بنیان شده که یک سازوکار موفق حمایتی است.